

Deloitte.

Rapport avseende
granskning av
årsredovisning 2011.

Melleruds kommun

April 2012

Innehåll

Sammanfattning.....	3
1. Inledning.....	5
1.1 Bakgrund och revisionskriterier.....	5
1.2 Syfte, revisionsfråga och avgränsning	5
1.3 Metod	6
2. Granskningsresultat	7
2.1 Förvaltningsberättelse.....	7
2.1.2 Personalekonomisk redovisning	8
2.1.3 Investeringsredovisning	8
2.1.4 Driftredovisning.....	8
2.1.5 Balanskrav	9
2.1.6 God ekonomisk hushållning	9
2.1.7 Särredovisning av VA-verksamheten	10
2.2 Resultaträkning	10
Kommentarer	10
2.3 Balansräkning	10
Kommentarer	11
2.4 Finansieringsanalys.....	11
Kommentarer	11
2.5 Sammanställd redovisning	11
Kommentarer	12

Sammanfattning

Revisorerna ska enligt Kommunallagen pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsbokslutet.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Melleruds kommun har Deloitte granskat kommunens årsredovisning för räkenskapsåret 2011.

Kommunen uppfyller balanskravet då årets resultat uppgår till +11,1 mkr (få +5 mkr) och exkluderat för realisationsvinster uppgår det till +10,7 mkr (balanskravsresultatet).

Av driftredovisningen framgår nämndernas kostnader och intäkter och jämförelser mot budget för år 2011. Den sammanlagda budgetavvikelsen för nämnderna uppgår till -4 258 tkr. De största negativa avvikelserna finns inom socialnämnden, -2 435 tkr och inom kommunstyrelsens samhällsbyggnadsförvaltning (stödfunktioner), -2 247 tkr. Det är samma förvaltningar som i förra årets bokslut redovisade de största avvikelserna.

Nettoinvesteringarna uppgår till sammanlagt 39,8 mkr (få 26,5 mkr). Vi saknar i likhet med föregående år jämförelse med tidigare år i uppställningen liksom analyser av enskilda investeringsprojekt. Stora differenser mellan utfall och budget finns i investeringsredovisningen, bland annat för ombyggnad av Fagerlidshemmet med -1,9 mkr.

Beträffande målen för en god ekonomisk hushållning redovisas följande.

Resultatmålet nås då resultatet för år 2011 uppgår till 2,4 % av skatter och bidrag. Målet för år 2011 anger att resultatet minst ska uppgå till 2 % av skatter och bidrag. Resultatmålet har justerats då det för år 2010 var satt till 3 %.

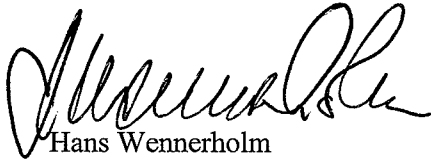
Investeringsvolymen är inte i nivå med årets avskrivningar då årets avskrivningar uppgår till ca 18 mkr och investeringarna uppgår till ca 40 mkr.

Det tredje finansiella målet har inte uppnåtts då nya lån tagits upp (23 mkr för köp av ett antal fastigheter från Milab) och amortering har inte skett under 2011.

Beträffande verksamhetsmål av betydelse för god ekonomisk hushållning har kommunfullmäktige beslutat om inriktningsmål som sedan omsatts i prestationsmål av nämnderna. Redovisning av prestationsmålen finns i verksamhetsberättelserna. Vi föreslår också att en sammanfattning görs av måluppfyllelsen i förvaltningsberättelsen och att en tydligare koppling mellan prestationsmål och inriktningsmål beskrivs. Beträffande prestationsmålen är vår uppfattning att dessa måste bli mer konkreta.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunen tillämpar gällande lagar och rekommendationer vid upprättande av årsredovisningen. I rapporten lämnas mer detaljerade iakttagelser till varje del i årsredovisningen.

Karlstad den 26 april 2012

Hans Wennerholm
Certifierad kommunal revisor

Nils Nordqvist
Revisor

Charlotta Blomberg
Revisor

1. Inledning

1.1 Bakgrund och revisionskriterier

Enligt Lagen om kommunal redovisning (KRL) ska en kommuns årsredovisning redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut.

Rådet för kommunal redovisning (RKR), vars huvuduppgift är att främja och utveckla god redovisningssed i kommuner och landsting i enlighet med KRL, har gett ut rekommendationer för den kommunala redovisningen.

I tillämpliga delar ska även normering från Redovisningsrådet och Bokföringsnämnden användas.

Enligt KRL och Kommunallagen (KL) är det kommunstyrelsen som ansvarar för årsredovisningens upprättande.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Melleruds kommun har Deloitte granskat kommunens årsredovisning för räkenskapsåret 2011.

1.2 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Revisorerna ska enligt KL pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsbokslutet.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i kommunal verksamhet. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög, men inte absolut, säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att utifrån en riskbedömning granska ett särskilt urval av underlag till belopp och annan information i räkenskapshandlingarna.

I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och kommunstyrelsens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som kommunstyrelsen gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen.

Granskningen har skett utifrån följande kontrollmål:

- ✓ *Redogör årsredovisning för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut?*
- ✓ *Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?*

- ✓ *Är resultatet i årsbokslutet förenligt med de mål fullmäktige beslutat?*

1.3 Metod

I årsredovisningen har följande delar granskats:

- ✓ Förvaltningsberättelse (inklusive drift- och investeringsredovisningar)
- ✓ Resultat- och balansräkningar
- ✓ Finansieringsanalys/kassaflödesanalys
- ✓ VA-redovisning
- ✓ Sammanställd redovisning
- ✓ Verksamhetsberättelser

Granskning har skett av bilagor och specifikationer till årsredovisningen.

För att granska att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, har granskning skett av fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt och förpliktelser samt innehåll och presentation.

2. Granskningsresultat

2.1 Förvaltningsberättelse

Enligt KRL 4 kapitlet ska förvaltningsberättelsen innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet (KRL 4:1). Upplysningar ska även lämnas om:

- ✓ Sådana förhållanden som inte ska redovisas i balans- eller resultaträkningarna, men som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat och ställning (KRL 4:1 1p).
- ✓ Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut (KRL 4:1 2p).
- ✓ Kommunens förväntade utveckling (KRL 4:1 3p).
- ✓ Väsentliga personalförhållanden (KRL 4:1 4p) och uppgift om sjukfrånvaro (KRL 4:1a).
- ✓ Kommunens investeringsverksamhet (KRL 4:2).
- ✓ Redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten (KRL 4:3).
- ✓ Hur ett eventuellt negativt resultat ska regleras (KRL 4:4).
- ✓ Hur målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts (KRL 4:5).

Sådana upplysningar som avses i KRL 4:1 ska också omfatta sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer (KRL 8:1), dvs. koncernbolag.

En förvaltningsberättelse har framtagits. Av den framgår information om kommunens verksamheter och ekonomi. I ett separat avsnitt återfinns bolagens motsvarande uppgifter. Vi föreslår att detta avsnitt infogas i kommunens förvaltningsberättelse till en gemensam förvaltningsberättelse.

Årsredovisningen via förvaltningsberättelsen innehåller information enligt KRL

I årsredovisningen finns också de olika siffersammanställningarna som driftredovisning, investeringsredovisning, resultat- och balansräkningar och finansieringsanalys med noter, VA-redovisning. Även kommunkoncernen ingår i resultat- balansräkningar och finansieringsanalys.

Till årsredovisningen hör också, i likhet med föregående år, ett personalekonomiskt bokslut och verksamhetsberättelser.

Kommentarer

Vår bedömning är att kommunens årsredovisning i huvudsak innehåller de delar som tas upp i KRL. I förvaltningsberättelsen ingår också en ekonomisk analys som på ett bra sätt beskriver olika ekonomiska förhållanden som t ex beskrivning av risker om ekonomiska nyckeltal utvecklas i en ogynnsam riktning för kommunen.

2.1.2 Personalekonomisk redovisning

Vi har granskat att avsnittet personalekonomiskt bokslut innehåller de uppgifter som anges i KRL;

- ✓ den andel av sjukfrånvaro som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer,
- ✓ sjukfrånvaron för kvinnor respektive män samt
- ✓ sjukfrånvaron för anställda i åldrarna 29 år eller yngre, 30-49 år och 50 år eller äldre.

Kommentarer

Kommunens personalbokslut innehåller bl a uppgifter om sjukfrånvaro som anges i KRL. I personalbokslutet lämnar kommunen också en bra beskrivning av pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1 ”Upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser”.

2.1.3 Investeringsredovisning

Vi har granskat att:

- ✓ Investeringsredovisningen visar kommunens totala investeringsverksamhet.
- ✓ Investeringsredovisningen är uppställd enligt god redovisningssed.
- ✓ Beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med bokföring.
- ✓ Jämförelse med tidigare år görs.
- ✓ Avvikelser i förhållande till budget och investeringskalkyler har analyserats och kommenterats.

Kommentarer

Nettoinvesteringarna uppgår till sammanlagt 39,8 mkr (f å 26,5 mkr). Vi saknar i likhet med föregående år jämförelse med tidigare år i uppställningen liksom analyser av enskilda investeringsprojekt. Stora differenser mellan utfall och budget finns i investeringsredovisningen, bland annat för ombyggnad av Fagerlidshemmet med -1,9 mkr. Den stora skillnaden mot förra året avseende den totala investeringsvolymen beror huvudsakligen på kommunens köp av fastigheter från Milab (23,6 mkr).

2.1.4 Driftredovisning

Vi har granskat att:

- ✓ Budgeterade och redovisade intäkter och kostnader redovisas i sammanfattning.
- ✓ Redovisade intäkter och kostnader överförts riktigt från bokföringen.
- ✓ Samma periodiseringsprinciper gäller för både budget och redovisning.
- ✓ Jämförelse görs med tidigare år.
- ✓ Driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål.

Kommentarer

Av driftredovisningen framgår nämndernas kostnader och intäkter och jämförelser mot budget för år 2011. Den sammanlagda budgetavvikelsen för nämnderna uppgår till -4 258 tkr. De största negativa avvikelserna finns inom socialnämnden, -2 435 tkr och inom kommunstyrelsens samhällsbyggnadsförvaltning (stödfunktioner), -2 247 tkr. Det är samma förvaltningar som i förra årets bokslut redovisade de största avvikelserna.

I nämndernas verksamhetsberättelser görs avvikelseanalyser som är mer eller mindre omfattande utan att åtgärdsförslag lämnas. Vår uppfattning är att kortfattade avvikelseanalyser med åtgärdsförslag skall lämnas i förvaltningsberättelsen. För att öka läsvärdet av årsredovisningen menar vi också att verksamhetsberättelsernas omfattning bör ses över.

2.1.5 Balanskrav

Vi har granskat att kommunen uppfyller balanskravet.

Kommentarer

Kommunen uppfyller balanskravet då årets resultat uppgår till +11,1 mkr (få +5 mkr) och exkluderat för realisationsvinster uppgår det till +10,7 mkr (balanskravsresultatet).

2.1.6 God ekonomisk hushållning

Vi har granskat att:

- ✓ Kommunen uppfyllt de av fullmäktige beslutade finansiella målen som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.
- ✓ Kommunen uppfyllt de av fullmäktige beslutade verksamhetsmålen som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Kommentarer

I den finansiella analysen redovisas avstämning mot tre finansiella mål:

- Kommunens resultat ska långsiktigt uppgå till 2 % av intäkterna från skatter och bidrag
- Investeringarna ska finansieras med egna medel och investeringsnivån ska vara i nivå med årets avskrivningar
- Inga nya lån ska tas upp. Amortering på befintliga lån ska minst ske i takt med ökningen av kommunens pensionsskuld

Resultatmålet nås då resultatet för år 2011 uppgår till 2,4 % av skatter och bidrag. Målet för år 2011 anger att resultatet minst ska uppgå till 2 % av skatter och bidrag. Resultatmålet har justerats då det för år 2010 var satt till 3 %.

Investeringsvolymen är inte i nivå med årets avskrivningar då årets avskrivningar uppgår till ca 18 mkr och investeringarna uppgår till ca 40 mkr.

Det tredje finansiella målet har inte uppnåtts då nya lån tagits upp (23 mkr för köp av ett antal fastigheter från Milab) och amortering har inte skett under 2011.

Beträffande verksamhetsmål av betydelse för god ekonomisk hushållning har kommunfullmäktige beslutat om inriktningsmål som sedan omsatts i prestationsmål av nämnderna. Redovisning av prestationsmålen finns i verksamhetsberättelserna. Vi föreslår också att en sammanfattning görs av måluppfyllelsen i förvaltningsberättelsen och att en tydligare koppling mellan prestationsmål och inriktningsmål beskrivs. Beträffande prestationsmålen är vår uppfattning att dessa måste bli mer konkreta.

2.1.7 Särredovisning av VA-verksamheten

Vi konstaterar att kommunen har tagit fram en särredovisning av VA-verksamheten enligt VA-lagen som trädde i kraft 1 januari 2007. Huvudsyftet med lagstiftningen är att säkerställa att avgiftsuttaget inte blir för högt över tiden. I redovisningen ingår förvaltningsberättelse, resultaträkning och balansräkning med noter. Kommunen redovisar för året ett positivt resultat på 0,2 mkr (f å 0,2 mkr).

Kommentarer

Melleruds kommun uppfyller kraven som ställs på särredovisning av VA-verksamheten.

2.2 Resultaträkning

Enligt KRL 5:1 ska resultaträkningen redovisa samtliga intäkter och kostnader samt hur det egna kapitalet förändrats under året.

Vi har granskat att:

- ✓ Resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- ✓ Resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- ✓ Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- ✓ Resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat

Kommentarer

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

I resultaträkningen jämförs utfallet för 2011 med utfallet för 2010 för såväl kommunen som för koncernen. Årets resultat uppgår till +11,1 mkr (f å +5 mkr). Det budgeterade resultatet uppgår till +12 mkr, vilket således inte nås upp till.

Nettokostnadernas (exklusive avskrivningar) andel av skatteintäkterna uppgår till 92,6 % (f å 93,9 %). Nyckeltalet har således förbättrats. I den finansiella analysen beskrivs bland annat detta nyckeltals utveckling över en 5-årsperiod.

Det är viktigt att kostnader och intäkter hänförs till rätt år. För att kontrollera detta har vi genomfört en så kallad periodiseringskontroll där ett urval av fakturor kring årsskiftet har granskats. Vi kan efter vår granskning konstatera att kommunen sköter sin periodisering på ett bra sätt.

2.3 Balansräkning

Enligt KRL 5:2 ska balansräkningen redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Vi har granskat att:

- ✓ Balansräkningen är uppställd enligt KRL.
- ✓ Noter finns i tillräcklig omfattning.
- ✓ Upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör kommunen och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade.
- ✓ Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL.
- ✓ Föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser.
- ✓ Specifikationer och underlag till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning.
- ✓ Årets resultat enligt balansräkning överensstämmer med resultaträkningen

Kommentarer

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital samt att bokslutsbilagorna håller en god kvalitet.

Materiella anläggningstillgångar, dvs. mark, byggnader och anläggningar samt maskiner och inventarier uppgår till ca 347 mkr (325 mkr) och utgör 83 % av den totala balansomslutningen. Köp av Milabs fastigheter har påverkat balansposten.

De långfristiga skulderna har ökat med 23,5 mkr beroende på nyupplåning kopplat till köp av Milabs fastigheter. Den planerade amorteringen (5,5 mkr) genomfördes inte.

2.4 Finansieringsanalys

I kassaflödesanalysen ska enligt KRL 7:1 kommunens finansiering och investeringar under räkenskapsåret redovisas.

Vi har granskat att:

- ✓ Kassaflödesanalysen uppfyller kraven i KRL
- ✓ Noter finns i tillräcklig omfattning
- ✓ Finansieringsanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen

Kommentarer

Kommunens finansieringsanalys är uppställd i enlighet med rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning. Analysen utmynnar i årets förändring av likvida medel som uppgår till -17,3 mkr (få -19,6 mkr).

2.5 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen ska enligt KRL 8:2 innehålla en resultaträkning och en balansräkning som utgör en sammanställning av kommunens resultaträkning och resultaträkningarna för de övriga juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande.

Enligt rekommendation nr 8.2 från Rådet för kommunal redovisning, är det god redovisningssed att inkludera en finansieringsanalys.

Vi har granskat att:

- ✓ Den sammanställda redovisningen är uppställd enligt KRL
- ✓ Noter finns i tillräcklig omfattning
- ✓ Samtliga bolag i kommunkoncernen har inkluderats
- ✓ Konsolidering skett av de bolag i vilka kommunen har ett betydande inflytande
- ✓ Proportionell konsolideringsmetod och förvärvsmetod har tillämpats vid konsolideringen
- ✓ Beloppen överensstämmer med den sammanställda redovisningen och de ingående bolagens redovisningar
- ✓ Eliminering av interna poster i allt väsentligt har skett

Kommentarer

Den sammanställda redovisningen innehåller förutom primärkommunen följande bolag som redovisas i årsredovisningens koncernstruktur:

Bolag:

- Melleruds Bolagshus AB (100%)
- Dalslandskommunernas kommunalförbund (22 %)

Konsolidering har skett enligt proportionell konsolideringsmetod, vilket innebär att belopp som inkluderats i den sammanställda redovisningens resultat- och balansräkning motsvarar ägd andel i företaget. Koncernresultatet är positivt och uppgår till 12,6 mkr (få 2,7 mkr).